

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) เพื่อศึกษาผลของการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่มารับการฟอกเลือด ณ หน่วยเครื่องมือพิเศษ โรงพยาบาลอุดรดิศดลและหน่วยไตเทียม โรงพยาบาลค่ายพิชัยดาบหัก จังหวัดอุดรดิศดล จำนวน 24 ราย ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2546 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหาร โดยรวมและรายด้าน ระหว่างก่อนและหลังได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยอันดับที่ของคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหาร โดยรวมและรายด้านระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่เข้ารับการฟอกเลือด ณ หน่วยเครื่องมือพิเศษ โรงพยาบาลอุดรดิตถ์และหน่วยไตเทียม โรงพยาบาลค่ายพิชัยดาบหัก จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 24 ราย แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 13 ราย กลุ่มควบคุมจำนวน 11 ราย จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือเป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 51 -60 ปี อายุเฉลี่ยในกลุ่มทดลอง 45.69 ปี และกลุ่มควบคุม 47.73 ปี ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีสถานภาพสมรสคู่มากที่สุด กลุ่มทดลองร้อยละ 61 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา กลุ่มควบคุมร้อยละ 45 มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองร้อยละ 30 รับประทาน สำหรับกลุ่มควบคุมร้อยละ 45 ไม่ได้ประกอบอาชีพ ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนมากกว่าหนึ่งหมื่นบาทร้อยละ 30 และร้อยละ 45 โดยมีรายได้เฉลี่ย 9,481 บาทและ 9,227 บาทตามลำดับ พบว่ากลุ่มทดลองร้อยละ 38 มีความเพียงพอของรายได้ ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีความไม่เพียงพอของรายได้และมีหนี้สินถึงร้อยละ 54 สำหรับการจ่ายค่ารักษาพยาบาลทั้งสองกลุ่มเบิกจากต้นสังกัดมากที่สุด ระยะเวลาในการฟอกเลือดส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 13-36 เดือน สำหรับความถี่ของการฟอกเลือดต่อสัปดาห์นั้นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดฟอกเลือดสัปดาห์ละ 2 ครั้ง กลุ่มตัวอย่างทุกรายได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการรับประทานอาหารจากบุคลากรด้านสุขภาพโดยเฉพาะพยาบาลและแพทย์ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดอาศัยอยู่กับครอบครัว ร้อยละ 53 และร้อยละ 63 ของกลุ่มทดลองและควบคุมรับประทานอาหารจากผู้อื่นเป็นผู้ประกอบอาหารให้ (ตารางที่ 1)

การเปรียบเทียบความแตกต่างของเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้ การจ่ายค่ารักษาพยาบาล ระยะเวลาในการฟอกเลือด โรคที่เป็นสาเหตุ และผู้ประกอบอาหารโดยสถิติฟิชเชอร์ (Fisher's exact probability test) พบว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังแสดงตารางที่ 1

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

๑/๗๖
๐๔๗-๕๖๓๑
๗/๑๘๓ ๗

เลขหมู่.....

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง(n=13)	กลุ่มควบคุม(n=11)	p-value
	n (%)	n (%)	
เพศ			.625
ชาย	5 (38.5)	4 (36.4)	
หญิง	8 (61.5)	7 (63.6)	
อายุ (ปี): Range	29-60 ปี	17-60 ปี	
\bar{X} (SD)	45.69 (11.57)	47.73 (12.65)	.661
ต่ำกว่า 30	2 (15.4)	1 (9.1)	
31-40	3 (23.0)	1 (9.1)	
41-50	2 (15.4)	4 (36.3)	
51-60	6 (46.2)	5 (45.5)	
ศาสนา			
พุทธ	13 (100)	11(100)	
สถานภาพสมรส			1.000
โสด	1 (7.7)	1 (9.1)	
คู่	11 (84.6)	10 (90.9)	
หม้าย	1(7.7)	0 (0.0)	
ระดับการศึกษา			.314
ประถมศึกษา	8 (61.5)	4 (36.4)	
มัธยมศึกษา	2 (15.4)	5 (45.5)	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ/อนุปริญญา	3 (23.1)	2 (18.1)	
อาชีพ			.701
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	3 (23.1)	5 (45.5)	
งานบ้าน	3 (23.1)	2 (18.1)	
ค้าขาย	1 (7.7)	0 (0)	
รับจ้าง	2 (15.4)	0 (0)	
รับราชการ	4 (30.8)	4 (36.4)	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง(n=13)	กลุ่มควบคุม(n=11)	p-value
	n (%)	n (%)	
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน			
(บาท)			
Range	1,000-28,000 บาท	2,000-16,000 บาท	
\bar{X} (SD)	9,481 (8,160)	9,227 (4,820)	.731
1,000 -2,000	1 (7.7)	1 (9.1)	
2,001-3,000	4 (30.8)	1 (9.1)	
4,001- 10,000	4 (30.8)	4 (36.4)	
มากกว่า 10,000	4 (30.8)	5 (45.5)	
ความเพียงพอของรายได้			.123
เพียงพอ	8 (61.5)	3 (27.3)	
ไม่เพียงพอ	5 (38.5)	8 (72.7)	
การจ่ายค่ารักษาพยาบาล			.576
จ่ายเอง	1 (7.7)	2 (18.2)	
เบิกจากต้นสังกัด	12 (92.3)	9 (81.8)	
ความถี่ของการฟอกเลือดต่อสัปดาห์			
2 ครั้ง	13 (100)	11(100)	
ระยะเวลาในการฟอกเลือด			.561
1- 12 เดือน	3 (23.1)	3 (27.3)	
13- 36 เดือน	7 (53.8)	4 (36.4)	
37- 60 เดือน	1 (7.7)	3 (27.3)	
61 -96 เดือน	2 (15.4)	1 (9.1)	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง(n=13)	กลุ่มควบคุม(n=11)	p-value
	n (%)	n (%)	
โรคที่เป็นสาเหตุร่วม			.697
เบาหวาน	2 (15.4)	6 (54.5)	
ความดันโลหิตสูง	3 (23.1)	2 (18.2)	
Chronic glomerulonephritis	3 (23.1)	0 (0)	
Thalassemia	1 (7.7)	0 (0)	
Gout	1 (7.7)	0 (0)	
Unknown	2 (15.4)	3 (27.3)	
ถูกยิงที่ไต	1 (7.7)	0 (0)	
การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการรับ			
ประทานอาหาร			
เคย	13 (100)	11 (100)	
แหล่งที่ได้รับคำแนะนำ			
พยาบาล แพทย์	13 (100)	11 (100)	
ปัจจุบันอาศัยอยู่กับ			
ครอบครัว	13 (100)	11 (100)	
บุคคลที่ประกอบอาหาร			.697
ประกอบอาหารเอง	6 (46.2)	4 (36.4)	
ประกอบอาหารโดยผู้อื่น	7 (53.8)	7 (63.6)	

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริโภคอาหารทั้งโดยรวมและรายด้านระหว่างก่อนและหลังได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริโภคอาหารทั้งโดยรวมและรายด้านในผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่เข้ารับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมระหว่างก่อนและหลังได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำโดยใช้สถิติทดสอบวิลคอกสัน (Wilcoxon matched - pairs signed - ranks test) ทั้งนี้เนื่องจากทดสอบการกระจายของคะแนนด้วยสถิติ Kolmogorov-Smirnov แล้วพบว่าไม่เป็นโค้งปกติ ผลการทดสอบพบว่าคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหารของกลุ่มทดลองภายหลังได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายสูงกว่าก่อนให้การพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) สำหรับคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหารของกลุ่มควบคุมที่ได้รับการพยาบาลตามปกติระหว่างก่อนและหลังการศึกษาไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 2) จากการพิจารณาคะแนนรายด้านพบว่าทุกด้านของกลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหารภายหลังได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายสูงกว่าก่อนให้การพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) ในกลุ่มควบคุมพบว่าคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหารรายด้านภายหลังการศึกษา 2 ด้าน คือ ด้านไขมันและด้านน้ำและเครื่องดื่มที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหารโดยรวมและรายด้านระหว่างก่อนและหลังได้รับการพยาบาลในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	คะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหาร		Z	p-value
	ก่อนการศึกษา	หลังการศึกษา		
	Mean (SD)	Mean (SD)		
พฤติกรรมโดยรวม				
กลุ่มทดลอง	20.69 (4.250)	32.69 (2.529)	-3.182	.001
กลุ่มควบคุม	27.73 (3.409)	23.27 (4.941)	-6.669	.504
เนื้อสัตว์				
กลุ่มทดลอง	3.84 (1.463)	6.62 (.650)	-3.089	.002
กลุ่มควบคุม	4.73 (1.618)	5.00 (1.342)	-.557	.577
คาร์โบไฮเดรต				
กลุ่มทดลอง	2.07 (.640)	2.92 (.277)	-2.810	.005
กลุ่มควบคุม	2.00 (.894)	2.18 (.874)	-1.000	.317
ไขมัน				
กลุ่มทดลอง	4.00 (1.354)	5.92 (.277)	-2.913	.004
กลุ่มควบคุม	4.27 (.905)	3.64 (1.120)	-2.111	.035
ผลไม้				
กลุ่มทดลอง	0.15 (.375)	0.92 (.494)	-3.162	.002
กลุ่มควบคุม	0.45 (.522)	0.55 (.688)	-.378	.705
ผัก				
กลุ่มทดลอง	0.92 (1.037)	5.62 (.650)	-2.646	.008
กลุ่มควบคุม	0.73 (1.009)	0.91 (1.044)	-.577	.564
นมและผลิตภัณฑ์				
กลุ่มทดลอง	3.38 (1.609)	5.22 (.650)	-3.090	.002
กลุ่มควบคุม	4.27 (1.421)	3.91 (1.514)	-.660	.509
น้ำและเครื่องดื่ม				
กลุ่มทดลอง	2.77 (1.091)	4.38 (.768)	-2.850	.004
กลุ่มควบคุม	4.18 (1.079)	3.18 (.751)	-2.145	.032
เครื่องปรุง				
กลุ่มทดลอง	2.69(1.182)	4.31 (.947)	-2.850	.004
กลุ่มควบคุม	3.09 (.701)	3.18 (.874)	-.577	.564

ส่วนที่ 3 ข้อมูลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหารโดยรวมและรายด้านระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหารทั้งโดยรวมและรายด้านระหว่าง
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำโดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังได้รับการพยาบาลตามทฤษฎี
ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายในกลุ่มทดลองและที่ได้รับการพยาบาลตามปกติในกลุ่มควบคุม
ทดสอบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย
ที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โดยใช้สถิติทดสอบแมนวิทนี-ยู (Mann-Whitney U test)
เนื่องจากทดสอบการกระจายของคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหารด้วยสถิติ Kolmogorov-Smirnov
แล้วพบว่าไม่ใช่โค้งปกติพบว่า ก่อนได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหารโดยรวมไม่แตกต่างกัน ภายหลัง
การศึกษาคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหาร โดยรวมของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับ
การพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าก่อนการศึกษา
คะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหารในด้านน้ำและเครื่องดื่มของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติ ($p < .008$) ภายหลังการศึกษาคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหาร รายด้านของทั้ง
สองกลุ่มส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) มีด้านผลไม่เพียงด้านเดียวที่ไม่
แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยอันดับที่ของคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหารระหว่าง
กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	Mean Rank		U	p-value
	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม		
คะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหาร				
พฤติกรรมโดยรวม				
ก่อนการศึกษา	9.92	15.55	38.00	.051
หลังการศึกษา	17.42	6.68	7.50	.000
เนื้อสัตว์				
ก่อนการศึกษา	10.65	14.68	47.50	.157
หลังการศึกษา	16.62	7.64	18.00	.001
คาร์โบไฮเดรต				
ก่อนการศึกษา	12.50	12.50	71.50	1.000
หลังการศึกษา	16.62	8.82	31.00	.004
ไขมัน				
ก่อนการศึกษา	11.69	13.45	61.00	.513
หลังการศึกษา	17.88	6.14	1.50	.000
ผลไม้				
ก่อนการศึกษา	10.85	14.45	50.00	.114
หลังการศึกษา	14.42	10.23	46.50	.098
ผัก				
ก่อนการศึกษา	13.04	11.86	64.50	.635
หลังการศึกษา	16.50	8.95	32.50	.003
นมและผลิตภัณฑ์				
ก่อนการศึกษา	10.69	14.64	48.00	.162
หลังการศึกษา	15.92	8.45	27.00	.006
น้ำและเครื่องดื่ม				
ก่อนการศึกษา	9.12	16.50	27.50	.008
หลังการศึกษา	16.38	7.91	21.00	.002
เครื่องปรุง				
ก่อนการศึกษา	10.69	14.64	48.00	.149
หลังการศึกษา	16.81	8.59	28.50	.009

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่เข้ารับการรักษา ณ หน่วยเครื่องมือพิเศษ โรงพยาบาลอุดรดิตถ์และหน่วยไตเทียม โรงพยาบาลค่ายพิชัยดาบหัก จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 24 ราย โดยเปรียบเทียบกับกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองจำนวน 13 ราย กลุ่มควบคุมจำนวน 11 ราย ผลการศึกษานำเสนอการอภิปรายตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่มีความแตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบลักษณะทั่วไปในเรื่องเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้ การจ่ายค่ารักษาพยาบาล ระยะเวลาในการฟอกเลือดโรคที่เป็นสาเหตุ บุคคลผู้ประกอบอาหาร (ตารางที่ 1) จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 61 และ ร้อยละ 63 ตามลำดับ) ผู้ป่วยมีอายุเฉลี่ย 45.69 ปีและ 47.73 ปี และส่วนมากมีอายุระหว่าง 51 -60 ปี จากข้อมูลการสำรวจของสมาคมโรคไตแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2543 พบว่าผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาทดแทนไตมีอายุเฉลี่ย 53.2 ปี การกระจายของอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 40 -70 ปี (อนุตตร จิตตินันท์, 2545) การที่พบผู้ป่วยในช่วงอายุดังกล่าวอาจเนื่องจากการที่มีการเปลี่ยนแปลงของระบบทางเดินปัสสาวะเมื่ออายุมากขึ้น พบว่าอัตราการกรองของไตจะลดลงร้อยละ 6 ในแต่ละ 10 ปีของอายุที่พบมากขึ้นและยังพบว่าการไหลเวียนโลหิตไปที่ไตลดลงประมาณร้อยละ 10 ต่อ 10 ปี หลังจากอายุ 41 ปีไปแล้ว จำนวนหน่วยไต (nephron) จะลดลงตามลำดับและลดลงเหลือประมาณ 2 ใน 3 ถึงครึ่งหนึ่งเมื่ออายุ 60 -70 ปี ทำให้ผู้ที่มีอายุมากขึ้นเสี่ยงต่อการเป็นโรคไตวายเรื้อรังมากขึ้น (ประเสริฐ อัสสันตชัย, 2543; สุภาณี กาญจนจारी, 2539) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ พบว่าส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา ส่วนน้อยที่มีการศึกษาระดับสูงกว่า การประกอบอาชีพปัจจุบันกลุ่มทดลองรับราชการร้อยละ 30 กลุ่มควบคุมไม่ได้ประกอบอาชีพรองลงมา มีอาชีพรับราชการ ร้อยละ 45 และร้อยละ 36 ตามลำดับ ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนมากกว่าหนึ่งหมื่นบาท (ร้อยละ 30 และร้อยละ 45) รายได้เฉลี่ย 9,481 บาท และ 9,227 บาทตามลำดับ สำหรับการจ่ายค่ารักษาพยาบาลทั้งสองกลุ่มเบิกจากต้นสังกัดมากที่สุดถึงร้อยละ 69 และร้อยละ 90 ตามลำดับ จากการสำรวจของสมาคมโรคไตแห่งประเทศไทยปี พ.ศ. 2543 พบว่าผู้ป่วยที่ฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลจากราชการร้อยละ 38.4 (อนุตตร จิตตินันท์, 2545) ระยะเวลาในการฟอกเลือดอยู่ในช่วง 13-36 เดือน ร้อยละ 53 และร้อยละ 36 ตาม

ลำดับ สำหรับความถี่ของการฟอกเลือดต่อสัปดาห์นั้น กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดฟอกเลือดสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ซึ่งจากผลการสำรวจในปี พ.ศ. 2543 พบว่าความถี่ของการฟอกเลือด 2 ครั้งต่อสัปดาห์มีมากที่สุด ร้อยละ 78.9 (อนุตร จิตตินันท์, 2545) โรคที่เป็นสาเหตุร่วมในกลุ่มทดลองเป็นความดันโลหิตสูงและ chronic glomerulonephritis ร้อยละ 23 กลุ่มควบคุมเป็นโรคเบาหวานร้อยละ 54 ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจของสมาคมโรคไตแห่งประเทศไทยปี พ.ศ. 2543 ที่พบว่าสาเหตุของไตวายเรื้อรังที่พบบ่อยคือเบาหวาน ร้อยละ 30.1 ความดันโลหิตสูงร้อยละ 18.9 กลุ่มตัวอย่างทุกรายได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการรับประทานอาหารจากบุคลากรด้านสุขภาพโดยเฉพาะพยาบาลและแพทย์ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดอาศัยอยู่กับครอบครัว ร้อยละ 54 และร้อยละ 63 ของกลุ่มทดลองและควบคุมรับประทานอาหารจากผู้อื่น เป็นผู้ประกอบอาหารให้

2. ผลของการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

วัตถุประสงค์ที่ 1 เปรียบเทียบการบริโภคอาหารทั้งโดยรวมและรายด้านของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมระหว่างก่อนและหลังที่ได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ผลการศึกษาพบว่าคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหารโดยรวมหลังได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายสูงกว่าก่อนได้รับการพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) หลังจากได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย คะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพิ่มขึ้นจาก 20.69 (SD. = 4.25) เป็น 32.69 (SD. = 2.53) (ตารางที่ 2) และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหารรายด้านพบว่าภายหลังได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย คะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหารทุกด้านเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$) (ตารางที่ 2) ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานที่ 1 ที่กล่าวว่า ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่ได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารดีกว่าก่อนให้การพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

การที่ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงถึงผลดีของการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายในการเกิดพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ถูกต้องซึ่งสนับสนุนความถูกต้องตามกรอบแนวคิดการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้แผนการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายกับผู้ป่วยไตวายเรื้อรังในเรื่องพฤติกรรมการบริโภคอาหารโดยลำดับขั้นตอนโดยเริ่มต้นด้วยการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วยที่มาฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมเพื่อให้เกิดความไว้วางใจ แลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน เปิดโอกาสให้ผู้ป่วยได้ซักถามปัญหาข้อสงสัย ระบายความรู้สึก แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้พยาบาลเข้าใจถึงปัญหาของผู้ป่วย ผู้ป่วย

มีความรู้ที่ถูกต้องมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การรับรู้ของพยาบาลและผู้ป่วยตรงกันเนื่องจากการรับรู้เป็น
 กุญแจสำคัญในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างพยาบาลกับผู้ป่วยที่ดำเนินไปอย่างมีเป้าหมายและต่อ
 เนื่อง (King, 1981) หลังจากรวบรวมข้อมูลของผู้ป่วยเพื่อค้นหาปัญหาและความต้องการของผู้ป่วย
 แล้ว ผู้วิจัยและผู้ป่วยได้ร่วมกันกำหนดปัญหาและหาวิธีการแก้ไข มีการกำหนดเป้าหมาย ผู้ป่วยรับรู้จุด
 มุ่งหมายของการมีพฤติกรรมกรบริโภคอาหารที่ถูกต้อง ผู้ป่วยเสนอการบริโภคอาหารที่ถูกต้องใน
 แต่ละด้านที่ตนเองทราบและปฏิบัติอยู่ พยาบาลให้ข้อมูลของการบริโภคอาหารในแต่ละด้านที่ผู้ป่วยยัง
 ขาดความรู้ ให้ข้อมูลถึงผลดีและผลเสียของการมีพฤติกรรมกรบริโภคที่ไม่ถูกต้องในแต่ละด้าน
 ผู้ป่วยและพยาบาลตกลงเลือกวิธีการร่วมกันที่จะนำไปสู่เป้าหมาย ผู้ป่วยนำวิธีการดังกล่าวไปปฏิบัติ
 พยาบาลจะประเมินผลการปฏิบัติเป็นระยะ ถ้าพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคจะนำปัญหาดังกล่าวมา
 พิจารณาร่วมกัน และเริ่มกระบวนการใหม่ตั้งแต่เริ่มต้น

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ในระยะแรกของการสร้างสัมพันธภาพพบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่ไม่กล้า
 บอกปัญหาหรือซักถามข้อสงสัย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสมศรี ธรรมโม (2544) ที่ศึกษาผล
 ของการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายต่อความร่วมมือในแผนการดูแลสุขภาพของผู้
 ผู้ป่วยโรคปอดที่พบว่าในระยะแรกผู้ป่วยไม่ยอมบอกปัญหา ความคับข้องใจและความไม่สบายใจ
 ต่างๆ ผู้วิจัยได้ให้ความไว้วางใจแก่ผู้ป่วย ยอมรับผู้ป่วยทำให้ในสัปดาห์ต่อมาผู้ป่วยมีความไว้วางใจ
 ซักถามปัญหามากขึ้นและนำไปสู่การรับรู้ที่ตรงกันและเกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้องต่อไป

การรับรู้ที่ถูกต้องและเข้าใจเกี่ยวกับภาวะสุขภาพมีความจำเป็นมากในผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่
 ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมเนื่องจากการรับรู้เป็นองค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพล
 ต่อพฤติกรรม การที่บุคคลรับรู้หรือเข้าใจสิ่งหนึ่งสิ่งใด บุคคลจะให้ความหมาย เกิดทัศนคติและ
 คุณค่า มีผลที่จะมีพฤติกรรมตามแนวคิดหรือความเข้าใจนั้นๆและมีผลต่อแนวโน้มในการที่บุคคล
 จะแสดงพฤติกรรมนั้นๆออกมา (กันยา สุวรรณแสง, 2532) ถ้าผู้ป่วยมีการรับรู้ได้ถูกต้องตรงความ
 เป็นจริง จะทำให้สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดและแสดงพฤติกรรมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม การรับรู้
 เป็นองค์ประกอบสำคัญของปฏิสัมพันธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พยาบาลต้องคำนึงถึงและเข้าใจถึง
 ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ของผู้ป่วย (King, 1981) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สอบถามการรับรู้ที่เกี่ยวกับหน้าที่
 ของไต หน้าที่ของเครื่องไตเทียม การปฏิบัติตัวที่ถูกต้อง ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการและความคิด
 เห็นของผู้ป่วยถึงสิ่งที่ผู้ป่วยประพฤติดำเนินปฏิบัติอยู่ว่าถูกต้องเหมาะสมเพียงไร ปัญหาและอุปสรรค ทั้งนี้
 เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนให้ผู้ป่วยได้ตระหนักถึงปัญหาของผู้ป่วย เมื่อการรับรู้ของทั้งสองฝ่ายตรงกัน
 ปัญหาที่รับรู้ตรงกันผู้วิจัยได้นำมาเป็นปัญหาทางการพยาบาลเพื่อที่จะนำมากำหนดเป้าหมาย ค้นหาวิธี
 การแก้ปัญหา ตกลงเลือกวิธีการแก้ปัญหาาร่วมกันและผู้ป่วยนำไปปฏิบัติ ในสัปดาห์ต่อมาจะเป็น
 การประเมินผลการนำไปปฏิบัติว่า ได้ผลเป็นอย่างไร มีปัญหาและอุปสรรคที่ต้องแก้ไขอย่างไร
 ในรายที่ทำได้สำเร็จผู้วิจัยจะกล่าวชมเชยเพื่อให้ผู้ป่วยคงพฤติกรรมนั้นต่อไป ในกรณีที่ทำไม่สำเร็จ

จะนำปัญหานั้นมาประเมินอีกครั้งและดำเนินการตามขั้นตอนที่กล่าวมาแล้ว จากการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างพยาบาลกับผู้ป่วยดังกล่าว ทำให้ผู้ป่วยเข้าใจถึงการมีพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารที่ถูกต้องทั้งชนิด ปริมาณ ความสัมพันธ์กับระดับผลการตรวจเลือด ภาวะแทรกซ้อนที่เกิดจากการมีพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งส่งผลให้กลุ่มทดลองมีคะแนนรายด้านพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารหลังการศึกษาสูงกว่าก่อนศึกษา

จากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารรายด้านก่อนการศึกษากับภายหลังการศึกษาพบว่า ในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นทุกด้าน เมื่อนำมาทดสอบทางสถิติมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$) ซึ่งเป็นการยืนยันผลบวกของการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายต่อมีพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจิตตวดี เจริญทอง (2542) ที่ได้นำทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายไปใช้ให้การพยาบาลผู้ป่วยสูงอายุโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายพบว่า ผู้ป่วยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของวูดส์ (Woods, 1992) ที่ศึกษาการนำการพยาบาลความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของคิง ไปใช้กับสตรีสูงอายุที่เจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง พบว่าภายหลังให้การพยาบาลพบว่าผู้ป่วยสามารถตั้งจุดมุ่งหมายได้และปฏิบัติพฤติกรรมนั้นจนบรรลุเป้าหมาย

วัตถุประสงค์ที่ 2 เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารทั้งโดยรวมและรายด้านของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมระหว่างกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายกับกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ

จากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองที่ได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายกับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการพยาบาลตามปกตินั้นผลการศึกษาพบว่าก่อนการศึกษทั้งสองกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่หลังการศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) (ตารางที่ 3) ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานที่ 2 ที่กล่าวว่า ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่ได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายมีพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า ผู้ป่วยที่ได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายนั้น ผู้ป่วยและพยาบาลจะร่วมมือกันในทุกขั้นตอนของปฏิสัมพันธ์ มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติที่ผ่านมาเพื่อค้นหาปัญหาและอุปสรรคต่างๆ พยาบาลมีหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกและให้ข้อมูลเพิ่มเติม ผู้ป่วยสามารถสอบถามปัญหาและข้อสงสัย การปฏิบัติที่ไม่มั่นใจในความถูกต้อง ในการวิจัยครั้งนี้ได้ให้ความรู้เป็นรายบุคคลโดยยึดถือว่าบุคคลมีความสามารถในการรับรู้แตกต่างกัน พื้นฐานแตกต่างกันและแต่ละบุคคลมีปัญหาแตกต่างกัน (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2524) การดูแลเป็นรายบุคคลทำให้ทราบปัญหาของผู้ป่วยอย่างลึกซึ้ง

มีการสื่อสารสองทางที่ทำให้ผู้ป่วยเปิดเผยปัญหาต่างๆมากขึ้น สามารถตั้งเป้าหมายร่วมกันได้ตรงตาม ปัญหาและความต้องการจริง สามารถติดตามผลที่ผู้ป่วยได้ปฏิบัติ กระตุ้นให้ปฏิบัติ ทำให้ผู้ป่วยรู้สึก ว่าได้รับความเอาใจใส่ ความห่วงใยจากพยาบาลมากขึ้นทำให้ผู้ป่วยรู้สึกปลอดภัย เชื่อมั่น อบอุ่น (ลำเนาวิ เรื่องยศ, 2539) สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ป่วยกับพยาบาล ช่วยให้ผู้ป่วย สามารถปรับตัว ลดความเครียด (King, 1981) ดังการศึกษาของ วรณา ปิยะเสวตกุลและคณะ (2545) ที่ พบว่าการให้โปรแกรมการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งเร้าเป็นรายบุคคลในผู้ป่วยไตวายเรื้อรังทำให้เกิดการปรับ ตัวได้ดี ในการวิจัยครั้งนี้จึงทำให้ผู้ป่วยมีค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารภายหลังการศึกษา มากขึ้น นอกจากนี้การให้ความรู้ที่มีประสิทธิภาพดีต้องสอดคล้องกับสิ่งที่เขาให้ความสนใจ รวมทั้งยึดถือ พื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย (สมคิด อิศระวัฒน์, 2543; Knowles, 1984) พร้อมกันนี้การที่ ให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการกำหนดสิ่งที่เขาต้องการเรียนรู้จะทำให้ผู้ป่วยมีความเต็มใจร่วมมือในการ รักษาพยาบาล ซึ่งปรียาวรรณ วิบูลย์วงศ์ (2543) ได้ศึกษาการให้การพยาบาลแบบสนับสนุนช่วยเหลือ ดังกล่าวแก่หญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงจำนวน 40 ราย ทำให้เกิดความร่วมมือในการรักษา

นอกจากนี้ผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ซึ่งเป็นวัยที่มีวุฒิภาวะ เป็นวัยที่มีรายได้ เป็นของตนเอง ส่วนใหญ่มีรายได้มากกว่าเส้นความยากจนที่กำหนดไว้ 922 บาทต่อคนต่อเดือนใน ปี พ.ศ. 2545 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2546) และเมื่อพิจารณารายได้เฉลี่ยของกลุ่มทดลองเท่ากับ 9,481 บาท ซึ่งเป็นรายได้ที่ใกล้เคียงกับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนในภาคเหนือ 9,530 บาท (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2546) ซึ่งถือว่ากลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการจัดหาอาหารที่ถูกต้อง คิดถึงคุณภาพความเหมาะสมกับโรคนอกกว่าผู้ที่มีรายได้ไม่เพียงพอที่คิดตั้งแต่ปริมาณ ประกอบกับ กลุ่มตัวอย่างมีความเพียงพอของรายได้ถึงร้อยละ 61 ส่วนใหญ่สามารถเบิกค่ารักษาจากต้นสังกัดได้ สิ่งเหล่านี้ทำให้กลุ่มทดลองมีความพร้อมในการปฏิบัติตามคำแนะนำมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายนั้นทำให้เกิดความร่วมมือใน การรักษาดังเช่นการศึกษาของรุ่งนภา ชัยรัตน์ (2545) ที่ได้ศึกษาการใช้กระบวนการปฏิสัมพันธ์อย่างมี เป้าหมายต่อการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดของผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้องจำนวน 56 ราย ทำให้ผู้ป่วยที่ได้รับการ พยาบาลโดยใช้กระบวนการปฏิสัมพันธ์อย่างมีเป้าหมายมีคะแนนเฉลี่ยความรู้สึกลัวและทุกข์ ทรมานน้อยกว่า จำนวนครั้งของการใช้ยาแก้ปวดน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ ซึ่งมีการ ศึกษาที่ใช้การกำหนดจุดมุ่งหมายในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ป่วยหญิงที่เป็น multiple sclerosis จำนวน 57 รายใช้เวลาในการติดตาม 8 เดือน โดยกลุ่มทดลองได้รับ โปรแกรมการปรับตัวนาน 8 สัปดาห์ มีการติดตามผลเป็นระยะๆ 2 เดือน , 6 สัปดาห์, 5 เดือนและ 8 เดือน พบว่าส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จ ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในระยะ 6 สัปดาห์หลังได้รับการสอน และในการติดตามผลใน เวลามากกว่า 5 เดือนพบว่าการคงอยู่ของคะแนนยังคงสูงถึงร้อยละ 59-84 (Stuifbergen et al., 2003)

สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับการพยาบาลตามปกตินั้นมีคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหารโดยรวมหลังการศึกษาไม่แตกต่างจากก่อนศึกษา เนื่องจากพยาบาลจะให้คำแนะนำตามปกติ ประกอบกับมีภาระงานมาก อาจทำให้การประเมินผู้ป่วยไม่ครอบคลุมทุกด้าน ซึ่งทำให้คำแนะนำไม่ครบถ้วนหรือผู้ป่วยมีความเข้าใจไม่ถูกต้องเกี่ยวกับคำแนะนำที่ได้รับ จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่าพยาบาลมีภาระงานในด้านอื่นที่ต้องทำโดยเฉพาะงานด้านเอกสาร งานประชุม นอกจากนี้จากการสังเกตกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เวลาในการนอนหลับขณะพักผ่อน มักไม่ค่อยมีคำถามในด้านต่างๆ ซึ่งจากการศึกษาของฮัดสันและคณะ (Hudson et al., 1994) พบว่าผู้ป่วยที่ได้รับการพักผ่อนมักไม่มีคำถามอาจเนื่องมาจากเงินอายุหรือไม่มีความรู้เพียงพอที่จะถาม

จากการเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริโภคอาหารรายด้านก่อนการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มพบว่าพฤติกรรมแทบไม่แตกต่างกัน กล่าวคือพฤติกรรมการบริโภคอาหารในด้านเนื้อสัตว์ คาร์โบไฮเดรต ไขมัน ผลไม้ ผัก นมและผลิตภัณฑ์ และเครื่องปรุงมีคะแนนไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านน้ำและเครื่องดื่มที่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p < .008$) โดยกลุ่มตัวอย่างกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยอันดับที่ของการบริโภคน้ำและเครื่องดื่ม (mean rank = 16.50) มากกว่าคะแนนเฉลี่ยอันดับที่ของกลุ่มทดลอง (mean rank = 9.12) แสดงว่ากลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารในด้านน้ำและเครื่องดื่มดีกว่ากลุ่มควบคุม ภายหลังการศึกษาคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหารด้านน้ำและเครื่องดื่มของกลุ่มทดลองแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .002$) โดยมีคะแนนเฉลี่ยอันดับที่เพิ่มมากขึ้น (mean rank = 16.38) ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีคะแนนลดลง (mean rank = 7.91) ซึ่งแสดงว่าคะแนนที่เพิ่มขึ้นในกลุ่มทดลองนั้นเป็นผลมาจากการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ทั้งนี้จากการสอบถามกลุ่มควบคุมบางรายบอกว่าการจำกัดน้ำดื่มเป็นสิ่งที่ยุ่งยาก เช่น การตวงน้ำดื่ม กลุ่มตัวอย่างมักไม่ตวงน้ำดื่มแต่จะใช้วิธีการประมาณ บางรายบอกว่ารู้สึกกระหายน้ำจึงใช้วิธีจิบน้ำ อมน้ำแข็งทำให้ไม่สามารถคำนวณปริมาณน้ำได้ถูกต้อง มีการศึกษาที่พบว่า การจำกัดน้ำดื่มเป็นปัญหาหลักของผู้ป่วยเกือบทุกคน (Goverde & Grypdonck, 1998 cited in Mistiaen, 2001) เนื่องจากผู้ป่วยจะได้รับการพักผ่อนสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง เป็นเวลานาน ซึ่งการที่จะต้องปฏิบัติตามแผนการรักษาจะก่อให้เกิดการรบกวนกิจวัตรประจำวัน ก่อให้เกิดความยุ่งยากในการปรับตัว ผู้ป่วยจึงมักไม่ปฏิบัติตามแผนการรักษา โดยเฉพาะการจำกัดอาหารและน้ำ (Bame et al., 1993; Chan & Green, 1994) จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติตามแผนการรักษาเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุมไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจน จึงทำให้ไม่ปฏิบัติตามแผนการรักษาในการบริโภคน้ำและเครื่องดื่ม

ภายหลังการศึกษากลุ่มทดลองที่ได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายมีคะแนนในด้านเนื้อสัตว์ คาร์โบไฮเดรต ไขมัน ผัก นมและผลิตภัณฑ์ น้ำและเครื่องดื่มและเครื่องปรุงแตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$) (ตารางที่ 3) ยกเว้นด้านผลไม้ที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยอันดับที่ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อธิบายได้ว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มไม่รับประทาน

ผลไม้เช้าวันฟอกเลือด เนื่องจากต้องรีบมาฟอกเลือด ไม่มีผู้เตรียมให้รับประทาน บางรายไม่ทราบว่าสามารถรับประทานผลไม้ก่อนฟอกเลือดได้ บางรายโดยเฉพาะเพศชายที่โดยปกติไม่รับประทานผลไม้อยู่แล้ว ทำให้ผลการทดลองที่ได้ทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน

ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่ากลุ่มทดลองมีพฤติกรรมกรบริโภคอาหารดีกว่ากลุ่มควบคุมนั้นอาจเนื่องมาจากระยะเวลาที่ให้ข้อมูลในกลุ่มทดลองดีกว่ากลุ่มควบคุม ทั้งนี้ผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่ได้รับการพยาบาลตามปกตินั้น ส่วนใหญ่จะได้รับความรู้ในขณะที่ผู้ป่วยกำลังฟอกเลือด ซึ่งจากการศึกษาของสมิธและวินสโลว์ (Smith & Winslow, 1990) ที่ศึกษาผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม จำนวน 29 รายที่มีอายุตั้งแต่ 22-75 ปี เปรียบเทียบระดับความจำก่อนที่ได้รับการฟอกเลือดและในขณะที่ได้รับการฟอกเลือด พบว่าระดับความจำของผู้ป่วยทั้งหมดค่อนข้างต่ำ แต่ในขณะที่กำลังฟอกเลือดมีความจำซำมากกว่าก่อนฟอกเลือด ซึ่งอธิบายว่าเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของร่างกายในขณะที่มีการฟอกเลือด ได้แก่ ความดันโลหิตต่ำ ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย ทำให้ไม่สามารถรับรู้และจัดการกับข้อมูลได้อย่างปกติ นอกจากนี้ผู้ป่วยรู้สึกว่ามีอาการมึนศีรษะหรือรู้สึกเหมือนมีหน้ากากครอบอยู่ที่ใบหน้าในขณะที่ฟอกเลือดและอาการเหล่านี้จะดีขึ้นหลังการฟอกเลือด ผู้ศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะว่าช่วงเวลาขณะฟอกเลือดไม่เหมาะกับการให้ความรู้ ช่วงเวลาที่เหมาะสมกับการให้ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารหรือการดูแลตนเอง คือ ก่อนฟอกเลือด (Smith & Winslow, 1990) นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงของระดับของเสียและระดับอิเล็กโทรลัยท์ในเลือดในขณะที่ฟอกเลือด ระดับของแคลเซียม อลูมิเนียม และโพแทสเซียม มีผลต่อการรับรู้ข้อมูล สติสัมปชัญญะและความสนใจของผู้ป่วย สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกเวลาที่พบกับผู้ป่วย คือ ช่วงเช้าก่อนเข้าเครื่องไตเทียมประมาณ 07.00 น. และ 12.00 น. ซึ่งเป็นช่วงที่ผู้ป่วยกำลังรอเข้าเครื่องทำให้มีเวลามากพอในการอธิบายให้ข้อมูลในสิ่งที่ผู้ป่วยอยากทราบและเน้นย้ำถึงสิ่งที่ผู้ป่วยต้องปฏิบัติ ซึ่งฮารุมและคณะ (Harum, et al., 2003) ที่ศึกษารูปแบบการจำของผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมได้แนะนำว่า ช่วงเวลาที่ดีในการให้ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหารนั้นควรให้ก่อนฟอกเลือดและหลังฟอกเลือด 10 นาที

จะเห็นได้ว่าผลจากการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งทำให้ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมมีพฤติกรรมกรบริโภคอาหารที่ถูกต้อง ซึ่งการประยุกต์ใช้ทฤษฎีดังกล่าวน่าจะมีความเหมาะสมกับการพยาบาลเนื่องจากมีขั้นตอนเช่นเดียวกับกระบวนการพยาบาลและมีการนำทฤษฎีไปใช้ในการพยาบาลผู้ป่วยเรื้อรัง วิกฤติ ในผู้สูงอายุในโรงพยาบาลและชุมชนและน่าจะมีความเหมาะสมกับยุคการปฏิรูประบบสุขภาพที่เน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของตนเอง ตามมาตรา 18 ของร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติที่ว่าบุคคลมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลด้านสุขภาพที่เกี่ยวกับตนเองอย่างถูกต้องครบถ้วนและเพียงพอเพื่อประกอบการตัดสินใจที่จะรับหรือปฏิเสธบริการสาธารณสุขใดๆ เนื่องจากทฤษฎีจะมีการค้นหาปัญหาข้อมูล กำหนดปัญหาและจุดมุ่งหมาย รวมทั้งเลือกวิธีการแก้ปัญหาโดยผู้ป่วยมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน